

Dr. habil Lükő István: Vitaindító a 6. MellearN Konferencia Élethosszig tartó tanulás és az ifjúság című szekciójához

Dr. habil Lükő István Intézetigazgató, egyetemi docens
PTE, FEEK, Szak,-és Továbbképző Intézet

A MELLearn Konferenciáit mindig is jellemezte egyfajta nyitottság, rugalmasság, amit most a 6. Konferencián is tapasztalhatunk. A program összeállításakor elfogadták az alulról jövő kezdeményezést, hogy legyen egy ifjúsági szekció – az ötödik, – amelyben a konferencia címéhez, mondanivalójához kapcsolódóan az andragógia két meghatározó intézményeinek a hallgatói bemutathatják kutatási eredményeiket, kicserélhetik gondolataikat, véleményüket.

Ennek szellemében a lelkes szervezőgárda hamar elérte az OTDK-n szereplő, vagy a doktori iskolába járó hallgatókat és összeállt a szekció. Ha úgy vesszük, akkor ez a teljesítmény már önmagában is kellő bizonyíték az innovatív tevékenységre és még másra is.

Többek között az iskola, az oktatás világában zajló dominanciaváltásokra is. Most, a technikai fejlődés egyre gyorsuló szakaszában az oktatás átlépett a kompetencia fejlesztés domináns korszakába, felváltva ezzel a cselekvéses, tevékenykedő korszakot. Véleményem szerint azonban már kibontakozóban van egy következő domináns korszak, az IKT jelenlétén alapuló mobil tanulás korszaka is. Ebben a téri és idői dimenzióban a mostaniakhoz képest kevésbé strukturált folyamatok és eredmények alapján folyik az ismeretszerzés és alkalmazás, a tanulás. Ezt ugyan a kompetencia fogalmának térhódítása is jelzi, hogy t.i. a kompetencia – többek között – az ismeretek, a képességek és az attitűdök integrátumaként a változó környezet kihívásai közepette alkalmazza az egyén tudását, de itt többről és másról is van szó. Arról a változó tanulási környezetről, amelyben a szekvenciális tananyag feldolgozást felváltja a taneszközökkel támogatott, különböző helyszíneken és időintervallumokban váltakozó interaktív tanulás, kiiktatódnak a kényeszeres idő kötöttségek, gyorsabbá válik a befogadás, megerősítés „klasszikus” útvonalú tudás képződménye.

Ebben a mobil tanulásban felértékelődik a nem tipikus tanulás, vagyis a nonformális és informális tanulás szerepe, súlya, ezzel együtt az előzetes tudás felismerése, mérése és elismertetése, beszámítása. Nem véletlen, hogy az andragógusok képzésben önálló tantárgyként oktatják ezeket a témaköröket. Ezért örülök annak, hogy az egyik előadó erről a témáról tart előadást, és képet kapunk a felsőoktatás viszonyulásáról, törekvéseiről, problémáiról.

Az egész életen át tartó tanulás (life long learning) az ember tudásának, viselkedésének, ítélőképességének és cselekvőképességének folyamatos gondozója. A tanulókat hozzásegíti önmaga és környezete megismeréséhez, munkahelyén és a közösségekben betöltött szerepének elsajátításához. A tudás, a szakértelem, az együtt élni tudás, és a létezni tudás szorosan összefüggő szempontjai behálózzák a teljes valóságot.

Az egész életen át tartó tanulás többdimenziós, magában foglalja a gesztusok és praktikák ismétlését és utánzását, de alapvetően mégis egyedi és kreatív elsajátításra készítet.

Ötvözi az intézményesen és intézményen kívül elsajátított ismereteket, a velünk született adottságok képességekké fejlesztését. Milyen ismeretek értékelődnek fel? Tehetjük fel a kérdést. Mindenek előtt a filozófia, a bölcselkedés, a logikus gondolkodás, a kételkedés tudománya, amely a kommunikáció „agymosó”, kritika nélküli befogadásával szemben nyújt védelmet. Aztán a történelem, valamint a földrajz, amely a térbeli és időbeli tájékozódás, a hovatartozás téri és idői dimenzióinak a tudatosításához nyújt biztonságot. Felértékelődik a természettudományos oktatás, valamint a szakképzés, a gyakorlati kultúra. Pontosan a tapasztalatvesztés okozta bitalmatlanság kompenzálása, a virtuális jellegű tevékenység újramaterializálása az, amit a gyakorlati kultúra erősítése elvégez.

Az andragógia, a felnőttoktatás szerepének növekedése már napjainkban is tetten érhető, annak ellenére, hogy a közvélemény, más szakmai körök másképpen látják és értékelik ezt. Ezen ambivalencia nem szabad, hogy zavarjon abban a hitünkben, hogy ez a pedagógiai professzió sokoldalú elméleti és gyakorlati felkészülést igényel, hogy a megváltozott pedagógusi szerepek tovább differenciálódjanak, hogy az életen át tartó tanulás megannyi formáját jól ismerő andragógusokra nagy szükség van, hogy a tanár, a szakoktató, a tanácsadó, szakértő mellett megjelenjen a tutor, a tréner, a mentor, hogy ezen differenciálódás a képzés struktúrájában, elismerésében (akkreditációjában) is változást hoz(ott).

Teljesen jogos, ha rákérdezünk. Ki a tréner Magyarországon? Hiszem, hogy a kérdést feltevő PTE hallgató kellően körbejárja ezt a témát.

Már-már közhelyszerű, hogy információs és/vagy tudástársadalomban élünk, hogy a kommunikációval, az információs rendszerekkel kapcsolatos nézetek, felfogások színes kavalkádban törnek utat. A mi szekciónkban is dominánsan jelen vannak a kommunikációval, az idegen nyelvtudással, a számítástechnika háttértörténetével, az elektronikus könyvekkel és a digitális bennszülöttekkel foglalkozó témák, illetve előadások.

Hallhatunk még a magyar jelnyelvről, a művészetközvetítésről, a tánc pedagógiájáról, a vajdasági fiatalok magyar felsőoktatási részvételéről, a diskurzusok rendjéről szóló és a szakképzést egészen közletről érintő TISZK-ről szóló előadást is.

A paletta tehát színes, széleskörű érdeklődésről, elszántságról, motivációról tanúskodik. Ez egyben kellő biztatást ad az andragógia, a felnőttképzés tudományát művelőknek, az idősebb kutató-oktató társaknak, hogy az utánpótlás jó szakmai lényeglátással, lelkesedéssel, innovációs potenciállal bír. Láthatjuk azt is, hogy az életen át tartó tanulás filozófiáját magukénak valló ifjúsági korosztály jelen képviselői milyen szociális kommunikációs rendszert fejlesztettek ki, hogy hogyan alakították ki a személyes és intézményi kommunikáció rendszerét.

Minden tudomány annyit ér, amennyi megvalósul belőle. Az andragógia, a felnőttoktatás esetében ez az életen át tartó tanulás elvi-elméleti, módszertani, szervezési, szolgáltatásainak integrált szemléletű modelljeinek folyamatos fejlesztésében érhető tetten. Ez egyben azt is jelenti, hogy az LLL és LWL¹, LLM² mellett az LLG³ dinamikusan teret hódít, hogy Magyarországon is előtérbe kerüljenek a hálózatosodás, az azonos profilú és a különböző

¹ LWL(Life- Wide- Learning)

² LLM(Life- long- Motivation)

³ LLG(Life -long -Guidance)

profilú szervezetek, intézmények közötti együttműködések, amelyekben szervesen kapcsolódik az elmélet és a gyakorlat, amelyben egymásra talál a tudományos potenciált sűrítő egyetem, az alkalmazó, de sok esetben nagyszerű programokat, modelleket fejlesztő képzőközpont, szakképzési és felnőttoktatási bázis, az érdekvédelmi szervezet és a kormányzati oldal.

Tekintsük ezt a szekciót is egyfajta hálózati tanulás kezdetének, amelyben az ELTE-PPK és a PTE-FEEK hallgatói, oktatói rakták ki a fiatal andragógusok hálózatának első áramköreit, útvonalának építő köveit.

Ezen gondolatok jegyében ajánlom figyelmükbe szekciónkat.

Pécs, 2010-03-13

Dr. habil Lükő István